

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:2681

av **Isabella Hökmark (M)**

Svenskt medlemskap i Nato

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en färdplan för svenskt Natomedlemskap och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den ryska upprustningen är omfattande och förändrar förutsättningarna för fred och säkerhet för länderna kring Östersjön. Upprustningen förenas med hotfull retorik och storskaliga övningar syftande till invasion mot andra länder. Ryssland genomför aktivt desinformationsoperationer och påtryckningspolitik mot sina grannländer och använder sin energipolitik för strategiska syften. Genom krigen i Georgien och i Ukraina har man tydligt visat att man är beredd att använda våld för sina politiska syften och att man inte respekterar vare sig internationella avtal eller internationell lag. Genom återkommande cyberattacker visar man sin förmåga att slå till mot viktiga samhällsfunktioner i andra länder. I Östersjön har man kraftigt ökat sin militära närvaro och har gjort det till en del i ett större maktspel att agera provokativt gentemot andra länders flygplan och sjöfart; det gäller inte minst gentemot militärt flyg och marina enheter.

Det ryska uppträdandet och hotfullheten mot andra länder drivs av en politisk utveckling i Ryssland präglad av nationalism och revanschism som förenas med en målmedveten underminering av rättsstat och demokrati. I spåren av ökat ryskt inflytande följer en underminering av andra länders rättsstater och demokratiska institutioner. Sverige måste visa att vi kan medverka till en ökad stabilitet och till att minska utrymmet för ryska aktiviteter som riktar sig mot vårt land eller mot de länder vi är i en ekonomisk och politisk gemenskap med. De ryska aktiviteterna kan inte reduceras bara till att vara tecken på framtida militära hot utan är en militär och politisk verksamhet som pågår nu och som syftar till att försvaga andra länders suveränitet och öka den egna sfären av politisk kontroll. Det är ingen tvekan om att Rysslands agerande är ett hot mot europeisk fred och den fredsordning som har präglat Europa sedan det kalla krigets slut.

Den svenska allianslösheten sänker trösklar och ökar osäkerheten kring Östersjön. Det försvagade svenska försvaret bidrar till detta men framförallt är det faktumet att svenskt territorium alltför lätt kan användas för att hindra förstärkningar till de baltiska länderna i händelse av ökade hot eller direkta väpnade angrepp. Det innebär att hot mot de baltiska länderna påverkar vår säkerhet samtidigt som vår säkerhet påverkar de baltiska ländernas, som alltså i sin tur påverkar vår. Vi är i det nya Europa sammanvävda i ett freds- och säkerhetspolitiskt mönster som kräver gemensamt agerande, gemensamt ansvar samt solidaritet för att göra vår fred så säker och stabil som möjligt.

Ambassadör Krister Bringéus utredning har visat att ett svenskt Natomedlemskap verkar konfliktavhållande just av dessa skäl; genom höjda trösklar blir säkerheten för länderna kring Östersjön stabilare. Ett svenskt ansvarstagande för säkerheten kring Östersjön gör det nödvändigt att nu inleda en process för svenskt medlemskap i Nato. Regeringen bör snarast i samråd med oppositionen ansöka om ett svenskt medlemskap i Nato.

Ett svenskt medlemskap blir särskilt viktigt eftersom allt för många länder i Europa och kring Östersjön, Ryssland märkbart undantaget genom sin omfattande och offensiva upprustning, låtit sina försvarsmakter krympas. Detta leder i sig till en instabilitet som understryker värdet av ett starkare Nato.

Sedan kalla krigets slut har Nato både utvecklats och utvidgats. Idag är Nato en ledande krishanteringsorganisation. Tre fjärdedelar av EU:s medlemsländer är medlemmar av Nato, och 95 procent av alla EU-medborgare bor i länder som ingår i försvarsalliansen.

Vidare står Nato för närmare 70 procent av världens totala försvarsutgifter. Många av FN:s säkerhetsråd sanktionerade fredsfrämjande insatser leds idag av Nato där Sverige deltar i både övningar och insatser. När vi samarbetar inom EU blir Nato en försvarspolitiskt viktig del att lägga till eftersom det är där Europas militära försvar utformas. För våra svenska styrkor i Natoleda insatser är det avgörande att man får nödvändig erfarenhet och kunskap om Natos arbetsmetodik och ledningssätt men även om logistik och interna procedurer. Med direkta möjligheter till högre samövning och samverkan, på såväl politisk som militärtaktisk nivå, blir förutsättningarna för framgång vid såväl insatser som försvaret av Sverige större.

En framgångsrik fredsfrämjande insats i dagens konfliktområden samt i en alltmer komplicerad och intensiv säkerhetspolitisk värld kräver nära samverkan mellan flera länder, vilket fordrar tydligt ledarskap och en förmåga att kunna hantera stora insatser över längre tid. Nato förblir alltså den organisation som anses mest lämpad för detta ändamål, då den besitter nödvändig erfarenhet, kompetens och kapacitet.

Kärnan i Nato är artikel 5, som säkerställer ömsesidiga försvarsförpliktelser. Det innebär inte att Sverige genom medlemskap tvingas underställa sig andra medlemmars viljor eller ambitioner. All beslutsfattning i Nato kräver konsensus mellan medlemsstaterna. Som icke medlemmar av Nato saknar vi beslutsrätt och därmed verkligt inflytande. Förpliktelserna betyder däremot att vi förväntas att stödja andra länders säkerhet mot att de i sin tur stöder vår.

Det är uppenbart att ett svenskt Natomedlemskap skulle bidra till ökad säkerhet och stabilitet i Östersjöområdet. Det skulle verka konfliktavhållande och höja trösklar för var och en som genom militära medel vill utöka sitt inflytande och sin makt på andra länders bekostnad. Det skulle ge Sverige ett ökat inflytande över den säkerhetspolitik

som definierar säkerhet och stabilitet i vårt närområde. Det skulle innebära att osäkerhet om vår roll i att bidra till den regionala säkerheten elimineras.

De baltiska staternas medlemskap har tveklöst stärkt deras säkerhet, liksom motsvarande för Polen, och har enbart defensiva syften. Norges och Danmarks långvariga medlemskap har inte provocerat någon och inte lett till instabilitet utan till större trygghet och förutsebarhet. Det har till sin natur enbart defensiv prägel. Vare sig vad gäller syften eller gemensam militär förmåga finns i ett svenskt Natomedlemskap något hot mot Ryssland. Den ryska motviljan mot ett svenskt medlemskap grundar sig på att det begränsar Rysslands utrymme för att föra den påtrycknings- och provokationspolitik som i dag präglar ryskt uppträdande. Det minskar utrymmet för att med militära medel föra krig som i Ukraina i andra länder, samtidigt som utrymmet för hot och skrämselpolitik riktade mot andra länders institutioner minskar. Ryssland hotas inte, men Rysslands utrymme för att hota andra hotas när andra blir säkrare.

En lång period av diskussion och analyser har nu lagt en grund för ett svenskt beslut. Rysslands hotfullhet och bristande respekt för andra länders gränser tillsammans med insikten om att ett svenskt Natomedlemskap verkar konfliktavhållande och ger större trygghet för medlemmarna är argument från dagens Europa som väger tyngre än den argumentation från 1970-talet som hitintills har begränsat debatten om ett svenskt medlemskap. I en analys av fördelar och nackdelar är det uppenbart att Sveriges liksom europeisk säkerhet vinner på ett svenskt medlemskap i Nato. Regeringen bör ges i uppdrag att verka för ett sådant i en så stor parlamentarisk enighet som möjligt.

Isabella Hökmark (M)